

Redegørelse nr. R 18 (28/5 2010)

Folketinget 2009-10

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 28/5 2010 om beredskabet 2010. (Redegørelse nr. R 18).

Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):

Beredskabsredegørelsen har til formål at give et samlet overblik over beredskabstiltag fra en lang række sektoransvarlige myndigheder i perioden maj 2009 til maj 2010. En central del af redegørelsen udgør således tiltag som led i opfølgningen på den politiske aftale om redningsberedskabet (2007-2010).

Redegørelsen er som de foregående år primært bagudrettet og har fokus på myndighedernes opfølgning på regeringens politik om beredskabet. De mange tiltag dækker over alt fra brandforebyggende kampagner i skolerne til mere tekniske indsatsprocedurer i tilfælde af terrorhændelser.

REGERINGENS POLITIK

Regeringens overordnede prioriteter for beredskabet kan ses af den udsendte politik i »Et robust og sikkert samfund« fra juni 2005 (fmn.dk/publikationer).

Redegørelsen har fokus på følgende otte overordnede prioriterede områder:

- 1) Koordination
- 2) Forebyggelse
- 3) Beredskabsplanlægning og kommunikation
- 4) Indsatsberedskaberne
- 5) Uddannelse og øvelser
- 6) Evaluering, analyse og videnopbygning
- 7) International udvikling og samarbejde
- 8) CBRN-området (kemisk, biologisk, radiologisk og nuklear)

1. KOORDINATION

Regeringen vil styrke koordinationen af den operative indsats på alle niveauer såvel nationalt som internationalt.

- Som led i opfølgningen herpå har Rigspolitiet i 2009 udsendt nye indsatstaktiske retningslinjer og samarbejdsprincipper ved CBRNE-terrorhændelser (kemisk, biologisk, radiologisk, nuklear og højeksplosiver) til brug for indsatsmyndighederne og CBRN-specialberedskaberne (Kemisk Beredskab og Nuklear Beredskab under Beredskabsstyrelsen, Center for Biosikring- og –Beredskab samt Institut for Strålebeskyttelse). Retningslinjerne er udarbejdet i samarbejde med alle relevante beredskabsaktører. Retningslinjerne er et supplement til de eksisterende generelle retningslinjer for indsatsledelse. Retningslinjerne skal bl.a. bidrage til den praktiske håndtering af en CBRNE-terrorhændelse eller mistanke herom for at opnå en optimal

håndtering inden for de respektive beredskabsaktørers ansvarsområde, og for at samarbejdet mellem aktørerne fungerer optimalt i forbindelse med løsningen af den taktiske indsats.

- Beredskabsstyrelsen har ligeledes i 2009 som supplement til ovenstående to retningslinjer udsendt retningslinjer for indsats ved hændelser med kemiske stoffer som erstatning for den tidligere vejledning for indsats ved akutte uheld med farlige stoffer fra 2003.

2. FOREBYGGELSE

Regeringen vil prioritere forebyggelse højt for at mindske samfundets sårbarhed og dermed øge robustheden, især inden for energi-, tele-, it- og transportområdet.

- I forhold til adfærdspåvirkende forebyggelse har Beredskabsstyrelsen i 2009 gennemført en evaluering af skolerne anvendelse af undervisningsmaterialet »Ild – en farlig ven« til 4.-5.-klasserne og i forlængelse heraf udarbejdet en udviklingsplan for fornyelse af materialet.
- Som led i en analyse af brandsikkerheden i almene boliger er der bl.a. gennemført en undersøgelse af forekomsten og effekten af røgalarmer i de danske boliger. Det fremgår af denne, at der fra 2005 til 2009 er sket en stigning fra 64 % til 71 % af respondenter, som oplyser, at de har røgalarm i boligen. Hver 22. respondent oplyser, at de konkret har oplevet, at en røgalarm har været med til at forhindre udbredelse af en ildebrand i deres bolig.
- Beredskabsstyrelsen har udarbejdet udkast til nye driftsmæssige forskrifter for hoteller m.v. Et af formålene er at indarbejde regler for flydende konstruktioner (skibe, pramme mv., som ikke har tilladelse til søtransport af gods mm.). Et andet formål er regelforenkling, idet den tidligere bekendtgørelse med tilhørende seks driftsmæssige forskrifter i stedet samles i én forskrift.
- Forsvarsministeriet nedsatte medio 2009 en arbejdsgruppe om regulering af højlagre, med det formål at vurdere, om der er en passende balance mellem på den ene side hensynet til brandsikring – herunder beskyttelse af menneskeliv, miljø og samfundsmæssige værdier – og på den anden side hensynet til, at højlagrene kan etableres og drives på en omkostningseffektiv måde. Arbejdsgruppens rapport vil foreligge ved udgangen af 2010 med henblik på at danne grundlag for en efterfølgende stillingtagen hertil.
- Det biologiske beredskab, under Indenrigs- og Sundhedsministeriet, blev i 2009 styrket både gennem forebyggelse og gennem forbedret imødegåelse af potentielle skadevirkninger af farlige biologiske stoffer. Med afsæt i lov om biosikring fra 2008 etablerede det daværende Ministerium for Sundhed og Forebyggelse et nyt regelsæt. Regelsættet skal sikre mod misbrug af komponenter, der både kan bruges til fredelige formål, men også til fremstilling af biologiske våben. Virksomheder og institutioner, der ønsker at arbejde med sådanne komponenter med dobbelt anvendelsesmulighed, skal således fremover søge om tilladelse hos

Center for Biosikring og -Beredskab (CBB), under Statens Serum Institut, og efterleve visse skærpede krav til sikkerheden. Dette sker som led i et globalt initiativ fra FN's Sikkerhedsråd til styrkelse af den forebyggende sikkerhed mod udvikling af masseødelæggelsesvåben.

- Beredskabsstyrelsen har endvidere udarbejdet udkast til bekendtgørelse om opbevaring af faste ammoniumnitrat-holdige produkter med højt nitrogenindhold, bl.a. som opfølgning på anbefaling 42 i regeringens terrorhandlingsplan fra november 2005.
- Nye regler for brandfarlige væsker er endvidere trådt i kraft i januar 2010, og Beredskabsstyrelsen har i april 2010 sendt en vejledning om reglerne i høring. Reglerne medfører bl.a. den sikkerhedsmæssige forbedring, at skumsluknings- og overrislingsanlæg på eksisterende tankanlæg i eksempelvis oliehavne bliver opgraderet.
- Forebyggelse har i 2009 været et prioriteret emne i internationale fora. Både i europæisk regi og i de nordiske samarbejdsfora er forebyggelse og mulighederne for at intensivere samarbejdet på forebyggelsesområdet blevet drøftet. Med baggrund i Haga-erklæringen fra april 2009 har de nordiske ministre med ansvar for beredskabet senest mødet den 15. december 2009 (se under afsnit 7), og der er fra dansk (Beredskabsstyrelsens) side bl.a. udarbejdet et projektoplæg om »adfærdsregulerende brandforebyggelse«, som omfatter brandforebyggelse ved hjælp af befolkningsrettet holdnings- og adfærdspåvirkning. Det blev på ministermødet besluttet, at der i efteråret 2010 skal afholdes en fællesnordisk workshop med henblik på videndeling om alle aspekter af den taktiske brandforebyggelse samt identifikation af mulige fælles nordiske udviklingsprojekter.

3. BEREDSKABSPLANLÆGNING OG KOMMUNIKATION

Regeringen vil styrke beredskabsplanlægningen med særlig fokus på den dertil knyttede kommunikation i krisesituationer.

- Kriseinfo.dk blev lanceret i midten af 2008. Kriseinfo.dk sikrer, at befolkningen på ét sted hurtigt kan hente relevant information i forbindelse med større hændelser, ulykker og katastrofer. I april 2009 bragte kriseinfo.dk efter aftale med Sundhedsstyrelsen information om den truende influenzapandemi. Da pandemien nærmede sig Danmark, rykkede redaktionen fra kriseinfo.dk ud til Sundhedsstyrelsen og forberedte, at Sundhedsstyrelsens borgerrettede information om influenza A kunne offentliggøres via kriseinfo.dk i tilfælde af, at presset på Sundhedsstyrelsens egen hjemmeside blev for stort. Dette blev dog ikke aktuelt, men det meste af 2009 var influenzapandemien omtalt på kriseinfo.dk med henvisning til Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Varsler om særligt farligt vejr fra Danmarks Meteorologiske Institut (DMI) og beredskabsmeddelelser offentliggøres på kriseinfo.dk som en fast rutine. Ligeledes bruger kommunerne kriseinfo.dk. I løbet af anden halvdel af 2009 offentliggjorde kriseinfo.dk således informationer om fire lokale drikkevandsforureninger forskellige steder i landet.

Der var også megen fokus på kriseinfo.dk i forbindelse med topmøderne i København under kongressen i den internationale olympiske komité (IOC) i oktober 2009 og under FN's klimatopmøde (COP15) i december 2009 samt i april 2010, hvor konsekvenserne af vulkanudbruddet på Island påvirkede det danske luftrum. Under IOC offentliggjorde kriseinfo.dk efter aftale med myndighederne en tekst med trafik-

informationer, fordi trafikken kunne forventes at blive presset. Under COP15 offentliggjorde kriseinfo.dk vejledninger til borgerne om, hvor man kunne finde trafikinformationer samt en tekst om COP15 og borgernes dagligdag på dansk og engelsk. Mellem IOC og COP15 blev kriseinfo.dk testet under den nationale krisestyringsøvelse KRISØV 2009. De indhøstede erfaringer brugte redaktionen til i et samarbejde med andre myndigheder at forberede kriseinformationer, som kunne offentliggøres, hvis der skulle indtræffe en større hændelse under COP15. Selvom der ikke blev brugt for de forbedrede informationer, viste det sig dog, at det var muligt at forudsige, hvilke råd der kunne være relevante i forskellige situationer. Efter COP15 har redaktionen af kriseinfo.dk derfor videreudviklet den forberedte kriseinformation i samarbejde med Rigspolitiet.

Haga-erklæringen fra 2009 har styrket det eksisterende uformelle samarbejde om kriseportaler mellem Danmark, Sverige, Norge, Finland og Island. Der er etableret et mødeforum, der skal medvirke til at styrke samarbejdet om krisekommunikation. Det første møde i dette forum blev afholdt i Oslo i februar 2010, hvor der bl.a. var drøftelser om de enkelte landes erfaringer med krisekommunikation ved konkrete hændelser samt erfaringer med etablering af kriseportaler. Som en del af samarbejdet er der endvidere etableret gensidige henvisninger mellem den danske portal (*kriseinfo.dk*) og den svenske portal (*www.krisinformation.se*). Møderne bliver afholdt på skift af de deltagende lande. Danmark (Beredskabsstyrelsen) har ansvaret for at varetage sekretariatsfunktioner.

- Beredskabsstyrelsen har udarbejdet en vejledning til kommunerne med henblik på revisionen af kommunernes dimensioneringsplaner for det kommunale redningsberedskab. Det vil sige den revision, der finder sted i indeværende kommunale valgperiode. Revisionen er sket med baggrund i den viden, som Beredskabsstyrelsen har erhvervet sig ved dialogen med kommunerne siden indførelsen af den risikobaserede dimensionering i 2005.

Vejledningen indeholder en række gode eksempler på allerede foretagne konkrete kommunale tiltag som følge af de nye dimensioneringsregler. Endvidere indeholder vejledningen en beskrivelse af nogle af de erfaringer, som Beredskabsstyrelsen har indhøstet omkring processen i forbindelse med administrationen af reglerne og implementeringen af de første kommunale risikobaserede dimensioneringsplaner.

- Beredskabsstyrelsen udgav i maj 2010 National Sårbarhedsrapport 2009. Rapporten beskriver udvalgte hændelser af beredskabsmæssig interesse fra 2009 og sætter fokus på god praksis inden for beredskabsplanlægning. Til dette formål er der anvendt syv gode eksempler hentet fra en bred kreds af myndigheder og organisationer. Igennem eksemplerne tydeliggøres det, at beredskabsplanlægning drejer sig om at skabe overblik over organisationen, vurdere hvor der kræves beredskabstiltag, og sørge for at disse bliver gennemført.

Rammen om de syv gode eksempler er tilgangen i konceptet »helhedsorienteret beredskabsplanlægning« (HOB), der omfatter syv områder: Ledelse, planlægning, forebyggelse, uddannelse, øvelser, evaluering og beredskabsplaner. Hvert kapitel opsummeres med en række erfaringspunkter. Eksemplerne og erfaringspunkterne viser, at beredskabstiltagene ofte kan gennemføres med enkle midler. Formålet med de syv konkrete eksempler er således at gøre beredskabsplanlægning mere håndgribelig og give inspiration til beredskabsaktørernes planlægningsarbejde. Konceptet med hel-

hedsorienteret beredskabsplanlægning samt National Sårbarhedsrapport 2009 kan downloades fra www.brs.dk.

- På it- og teleområdet har IT- og Telestyrelsen i 2009 udstedt to bekendtgørelser vedrørende beredskabet inden for denne sektor (hhv. bekendtgørelse 575 af 18. juni 2009, *Bekendtgørelse om beredskab for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester*, og bekendtgørelse 619 af 18. juni 2009, *Bekendtgørelse om planlægning og gennemførelse af beredskab for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester*), som begge har til formål at styrke planlægningen af beredskabet på it- og teleområdet samt IT- og Telestyrelsens krisestyringskapacitet i en beredskabsituation. Der er fastsat krav til IT- og teleudbydernes beredskabsplanlægning samt til sikring af infrastrukturen ud fra risiko- og sårbarhedsvurderinger i sektoren.
- Endvidere besluttede regeringen i 2009 at etablere en statslig varslingsstjeneste for internettrusler, en såkaldt GovCERT (Government Computer Emergency Response Team) der forventes at være fuldt funktionsdygtig i løbet af 2010. Formålet er at medvirke til, at der i staten er overblik over trusler og sårbarheder i tjenester, net og it-systemer. GovCERT, der er etableret i IT- og Telestyrelsen, skal desuden overvåge og informere om trusler mod kritiske infrastrukturer, som anvender internettet.
- Endelig har IT- og Telestyrelsen i november 2009 udgivet pjecen »Prioriteret adgang for kald i mobilnettet, fortrinsstilling for beredskabsaktører«. Målgruppen for ordningen, som trådte i kraft 1. januar 2010, er beredskabsaktører, der anvender mobiltelefoni som led i løsningen af samfundsvigtige opgaver. Disse skal kunne løses også under ekstraordinære forhold, som for eksempel større ulykker eller katastrofer i samfundet, hvor mobilnettet må forventes at være overbelastet. I pjecen beskrives prioriteringsordningens anvendelsesområde og funktionalitet samt administration af ordningen og bestilling af det såkaldte beredskabsabonnement. Pjecen henvender sig primært til de sektoransvarlige myndigheder, som har til opgave at udpege relevante beredskabsaktører inden for egen sektor, og disse myndigheder har mulighed for at bestille et beredskabsabonnement. Pjecen kan ses på www.itst.dk.

4. INDSATSBEREDSKABERNE

Regeringen vil fastholde Danmarks velfungerende indsatsberedskab og løbende justere dette, så det til stadighed matcher samfundsudviklingen.

- Da det i april 2009 stod klart, at verden stod overfor en ny influenzavirus med pandemisk potentiale, og som også ramte Danmark i to »bølger« i løbet af 2009, stillede det store krav til alle niveauer inden for sundhedssektoren. De centrale sundhedsmyndigheder spillede en vigtig rolle i forhold til koordination af indsatsen og krisekommunikationen. De centrale sundhedsmyndigheders krisestyringsorganisation har således været aktiv i det meste af et års tid. Dele af indsatsen i relation til håndtering af influenzapandemien vil blive evalueret af Institut for Beredskabs-evaluering (se afsnit 6).
- Med baggrund i stigningen af tonnage og antallet af passagerer på færger og krydstogtskibe i de danske farvande blev det som led i den politiske aftale om beredskabet (2007-2010) besluttet, at der skulle etableres et særligt assistanceberedskab, der kan indsættes i tilfælde af brand i skibe til søs. Med hjemmel i en ændring af beredskabslo-

ven ultimo 2008 har Beredskabsstyrelsen efter udbud af opgaven indgået kontrakt med Falck og Århus Brandvæsen om etablering og drift af et assistanceberedskab for henholdsvis Øst- og Vestdanmark med virkning fra slutningen af 2009. Beredskabet består af professionelle brandfolk, der kan indsættes som supplement til skibenes egne brandslukningsforanstaltninger.

- Som yderligere supplement til beredskabet under FN's klimatopmøde (COP15) i december 2009 blev der uddannet og etableret såkaldte HAZMAT-hold (HAZMAT – Hazardous Materials – det vil sige farlige stoffer). De nationale HAZMAT-hold kan på stedet spore og analysere og dermed levere en foreløbig identifikation af eventuelle farlige kemiske og radioaktive stoffer samt udtage prøver af disse stoffer til endelig identifikation hos Kemisk Beredskab i Beredskabsstyrelsen. Under COP15 var der 12 assistancer for HAZMAT-holdene til forskellige skadessteder og gerningssteder, hvilket resulterede i ialt 164 analyser. Der var tale om assistancer til bl.a. fund af kemikalier, stjålne genstande, identificering af indhold i bombelignende genstande, kortegekørsel og daglig overvågningsvagt i topmødets konference- og mødelokaler.

HazMat-holdene indsættes primært nationalt, og konceptet er udviklet i samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og Statens Institut for Strålebeskyttelse. I 2010 arbejdes der videre med anvendelsen af HAZMAT-holdene nationalt i det samlede kemiske beredskab med henblik på styrkelse af det daglige beredskab.

Beredskabsstyrelsens CBRN-modul er primært udviklet til anvendelse i internationalt regi. Dette modul har endvidere rense- og dekontamineringskapacitet til brug for indsatser ved hændelser med farlige stoffer.

- Statens Institut for Strålebeskyttelse deltog under klimatopmødet med ekspertbistand på det radiologiske område. Indsatsen omfattede i løbet af perioden opretholdelse af et radiologisk døgnberedskab, daglig screeningskørsel omkring objekter i København, screening i Bella Center for radioaktive stoffer af delegerede og mødeområder samt kortegekørsel med den amerikanske præsident.
- Center for Biosikring og –Beredskab skærpede sit indsatsberedskab under klimatopmødet. Under selve mødet blev en serie af pulverbrevstrusler håndteret på en sådan måde, at disse trusler ikke fik indflydelse på mødets afvikling.

5. UDDANNELSE OG ØVELSER

Regeringen vil videreudvikle uddannelse og øvelser inden for beredskabsområdet.

- Som led i opfølgningen herpå har Beredskabsstyrelsen i samarbejde med Falck og kommunerne medvirket til etablering af en helt ny beredskabsuddannelse i 2009, hvori er indeholdt væsentlige elementer inden for katastrofe- og risikomanagement. Det er Professionshøjskolen Metropol i København, der som den første af landets professionshøjskoler udbyder denne type uddannelse. Uddannelsen giver kompetencer til ansættelse i både den offentlige og den private sektor inden for en bred vifte af opgavetyper, der relaterer sig til det beredskabsmæssige område.

Uddannelsen varer 3½ år og afsluttes med en professionsbachelorgrad. Forløbet er dog tilrettelagt sådan, at man efter de første to år, som er mere bredt anlagt, kan stoppe eller holde pause med eksamen som beredskabstekniker på erhvervsakademiveau. Uddannelsen retter sig mod både

kommende ledere og mellemledere inden for redningsberedskabet. (brs.dk og phmetropol.dk).

- Danmark vil i maj 2010 få et såkaldt »svært redningshold« certificeret ved en klassifikationsøvelse i Belgien. Certificeringen sker i henhold til nye internationale retningslinjer, der fastlægger præcise krav til et USAR-moduls (Urban Search and Rescue) opbygning og kompetencer.
- Afholdelse af krisestyringsøvelser er også et prioriteret område. Store, nationale krisestyringsøvelser (KRISØV) er således blevet afholdt hvert andet år siden 2003. Hændelserne under KRISØV varierer fra gang til gang, men hovedformålet er det samme: At øve beredskabets samarbejde, den tværgående koordination af handlinger og ressourcer samt krisekommunikationen under en række tænkte, voldsomme hændelser.

For at afspejle det forandrede trusselsbillede i samfundet og beredskabet må KRISØV ligeledes udvikles fra gang til gang. KRISØV 2009, der blev afholdt i oktober 2009, var den fjerde i rækken og blev den hidtil største og mest komplekse nationale krisestyringsøvelse. Som noget nyt blev KRISØV anvendt som et led i forberedelsen af en konkret begivenhed. Formålet var således også at øve krisestyringssystemet og udvalgte dele af beredskabsplanlægningen forud for COP15. KRISØV blev i 2009 desuden udvidet til at omfatte alle beredskabsniveauer – fra kommunalt niveau til regeringens krisestyringsorganisation.

God og retvisende information til borgerne fra myndighederne samt konstruktiv mediehåndtering er essentielt under en krise. Dette aspekt indgår derfor som et vigtigt element i KRISØV, og det blev intensiveret i 2009. Der blev bl.a. sat ekstra fokus på anvendelsen af den fælles myndighedsportal kriseinfo.dk. Derudover deltog DR for første gang som øvelses-tager, hvilket skabte et meget realistisk medie billede, der stillede store krav til myndighedernes ageren.

Efter hver KRISØV bliver der udarbejdet en evaluering af den tværgående indsats med henblik på at forbedre beredskabet. Evalueringerne kan downloades fra www.brs.dk.

- Med henblik på generelt at sætte fokus på øvelsesaktiviteten på beredskabsområdet har regeringen som led i den politiske aftale om redningsberedskabet (2007-2010) etableret et centralt øvelsesforum, der består af Beredskabsstyrelsen, Forsvarskommandoen, Rigspolitiet og Sundhedsstyrelsen. Øvelsesforummet skal arbejde for at styrke øvelseskulturen i Danmark på lokalt og regionalt niveau. Formålet er at sikre en central koordination af øvelsesaktiviteterne, yde eller formidle vejledning samt at formidle erfaringer fra øvelser. Øvelsesforummet blev dannet i 2008 og sekretariatet er forankret i Beredskabsstyrelsen, som udfører de projekter, som Øvelsesforummet beslutter.

I 2009 blev internetportalen www.øvelsesforum.dk lanceret. Øvelsesportalen er udviklet som en støtte til øvelsesplanlæggere i forbindelse med planlægning, gennemførelse og evaluering af beredskabsøvelser. Portalen rummer en række værktøjer, hvor øvelseskalenderen, litteraturlisten og øvelsesvejledningen er de mest centrale. Portalen indeholder også praktiske redskaber i form af skabeloner over drejebøger, indspil med mere. www.øvelsesforum.dk skal også fungere som Det Centrale Øvelsesforums kommunikationsplatform, hvor fra forummet i dialog med beredskabets aktører kan udvikle nye værktøjer til at planlægge endnu bedre samarbejdsøvelser. Beredskabsstyrelsens øvelsessekretariat er ansvarligt for den daglige drift af øvelsesportalen.

6. EVALUERING, ANALYSE OG VIDENSOPBYGNING

Regeringen vil satse mere målrettet på vidensopbygning og analyse.

- Der er med etableringen af Institut for Beredskabsevaluering skabt en ramme for tværgående evalueringer af større indsatser eller indsatser med et usædvanligt forløb. Målet er, at danske og udenlandske erfaringer bliver anvendt til at udvikle samfundets samlede beredskab, blandt andet ved at levere viden, som kan indgå i forbindelse med fx beredskabsplaner, forebyggelsesaktiviteter, uddannelse og øvelser. Institutets sekretariat er placeret i Beredskabsstyrelsen.

Med den i ultimo 2008 indførte bestemmelse i beredskabslovens § 28 a er der taget højde for instituttets uafhængighed og faglighed. Centralt for dette er udpegningen af tre personer, der udgør en vurderingsgruppe (udpeget i maj 2009). Medlemmerne udpeges af forsvarsministeren for en tre-årig periode og er bl.a. udpeget på baggrund af deres erfaring med samfundsvidenskabelig og naturvidenskabelig evalueringsspraksis.

Til instituttet knyttes en referencegruppe bestående af et bredt udsnit af de myndigheder og beredskabsaktører, som bidrager til eller er aftagere af instituttets evalueringer. Referencegruppen er et forum for dialog og formidling.

Instituttets første evaluering blev besluttet iværksat i slutningen af 2009 og vedrørte branden på Toelt Losseplads i Nordsjælland. Evalueringen har til formål at uddrage generelle anbefalinger i forhold til blandt andet brandforebyggelse på lossepladser og de involverede aktørers kommunikation til befolkningen. Evalueringen forventes afsluttet andet halvår 2010.

Medio 2010 iværksættes den anden evaluering, som drejer sig om indsatsen i forbindelse med influenzapandemi (H1N1) i 2009. Her er formålet også at uddrage læringspunkter og anbefalinger af interesse på tværs af sektorer; denne gang med fokus på blandt andet krisekommunikation og krisestyring ved langvarige hændelser.

- Videncenter for Klimatilpasning, under Klima- og Energi ministeriet, har ansvar for klimatilpasningsportalen, www.klimatilpasning.dk, som gik i luften i januar 2009. Udviklingen af hjemmesiden sker i samarbejde med en række sektormyndigheder. Portalen indeholder viden om tilpasning inden for sektorerne, herunder beredskabet, samt en række eksempler på, hvordan klimatilpasning er grebet an af kommuner, borgere og virksomheder, f.eks. ved anvendelse af forskellige stormflodsværktøjer.

Under Koordinationsforum for Klimatilpasning er igangsat en tværgående samfundsøkonomisk screening, som omfatter samtlige sektorer i regeringens klimatilpasningsstrategi. Screeningen, som forventes færdig inden sommer 2010, vil give eksempelberegninger på mulige tilpasningstiltag, pege på behov for mere grundige samfundsøkonomiske analyser samt pege på projekter om metodemæssige problemstillinger.

Endelig gennemfører Videncenteret i foråret 2010 en spørgeskemaundersøgelse i samtlige landets kommuner, som bl.a. vil give et bedre overblik over, hvordan klimatilpasning indgår i kommunernes arbejde. Resultaterne af undersøgelsen vil efterfølgende blive offentliggjort på www.klimatilpasning.dk.

7. INTERNATIONAL UDVIKLING OG SAMARBEJDE

Regeringen vil fortsat mere aktivt inddrage den internationale udvikling og internationalt samarbejde i det samlede beredskabsarbejde.

- Efter at Færøerne den 1. januar 2007 selv overtog sagsområdet »den civile sektors beredskab«, indgik Danmark og Færøerne i 2009 en samarbejdsaftale på beredskabsområdet. Samarbejdet kan omfatte bistand til de færøske beredskabsmyndigheder med at erhverve og udbygge nødvendige kompetencer på beredskabsområdet og med ajourføring af viden om den civile sektors beredskab. Endvidere kan der aftales samarbejde på konkrete områder, som f.eks. planlægning af den civile sektors beredskab, planlægning af det nukleare beredskab og opgaver inden for kemisk beredskab. Det skal aftales, hvorledes samarbejdet med internationale perspektiver bør tilrettelægges. Et kontakttudvalg til koordination af aktiviteterne vil blive nedsat i 2010 med henblik på afholdelse af årlige møder.
 - En bred sammensat arbejdsgruppe under ledelse af Forsvarsministeriet har færdiggjort arbejdet med »Redegørelse om beredskabslovgivningen i Grønland«, som i maj 2010 blev forelagt forsvarsministeren og formanden for Naalakkersuisut (landsstyret). Det overordnede mål for arbejdsgruppens arbejde har været at undersøge, hvorledes beredskabslovgivningen i Grønland kan ajourføres i overensstemmelse med de principper om opgivelse af sondringen mellem krigs- og fredstid og indførelse af sektoransvarsprincippet, som er indeholdt i den danske beredskabslovgivning. Arbejdsgruppen anbefaler i redegørelsen en fuldstændig og lovfæstet gennemførelse af sektoransvarsprincippet i Grønland i lighed med princippet i den danske beredskabslov.
 - Danmark har etableret et tæt samarbejde med de øvrige nordiske lande – både på det operative område og i form af udveksling af erfaringer og nationale holdninger. De nære relationer blev yderligere udbygget med etableringen af Nordisk Mødeforum i 2008 og en efterfølgende etablering af faste jævnlige møder mellem de nordiske ministre med ansvar for beredskabsområdet. Haga-erklæringen fra april 2009 og senest Oslo-konklusionerne fra ministermødet i december 2009 har skudt en proces i gang, som sigter mod at uddybe og styrke det nordiske samarbejde på en række udvalgte områder. Samarbejdsområderne har overordnet fokus på forebyggelse, beredskabsopbygning og indsats. De konkrete projekter omfatter »Redningstjeneste«, »Øvelser og uddannelse«, »CBRN-beredskab«, »Forskning og udvikling« samt de projekter som Danmark står i spidsen for: »Samarbejde om kriseportaler«, »Anvendelse af frivillige«, »Holdnings- og adfærdsmæssig brandforebyggelse« og »Præ-deployering af udvalgte kapaciteter«.
- Sideløbende med Haga-erklæringen er der desuden igangsat et EU-finansieret nordisk projekt i perioden 2009-2011 med det overordnede formål at udvikle og styrke det operative samarbejde inden for civilbeskyttelse i Norden, herunder ved specifikt at strømline samarbejdsaftaler samt identificere behovet for gensidig hjælp, fælles operative retningslinjer, træning og forskning.
- Også inden for rammerne af det nordiske rigspolitisamarbejde foregår der et særdeles nyttigt samarbejde med henblik på, at de nordiske lande kan støtte hinanden i forbindelse med større hændelser. Dette samarbejde var særligt

effektivt i 2009, hvor såvel Danmark, Sverige og Norge var værter for større begivenheder, der forudsatte assistance fra de øvrige nordiske lande.

- Det svenske EU-formandskab satte i andet halvår af 2009 fokus på dels CBRN-området, dels katastrofeopbyggelse. Regeringen ser det som et vigtigt tiltag, at der nu lægges større vægt på den forebyggende indsats i EU. CBRN-området er ligeledes et højt prioriteret dansk fokusområde, hvilket blandt andet understøttes af etableringen af det nye fælles CBRN-institut i Danmark, jf. nærmere herom under punkt 8. De nye tiltag på EU-niveau ligger således i forlængelse af den danske holdning til de nævnte områder og suppleres af indsatsen i nordisk regi.
- Det spanske EU-formandskab har i første halvår af 2010, som den ene af to prioriteter, valgt at videreføre forebyggelsesproblematikken til specifikt at omhandle forebyggelse af skovbrande. Herudover har Spanien fokus på psykosocial støtte til ofre ved større katastrofer. Regeringen lægger vægt på, at EU-landene kan koordinere deres hjælp hurtigt og effektivt ved store ulykker eller et terrorangreb, men også at europæiske initiativer på civilbeskyttelsesområdet samtidig skal bibringe en merværdi blandt andet i form af styrke det gensidige samarbejde i tilfælde af katastrofer, henset til at det er et nationalt ansvar at beskytte civilbefolkningen.
- Det danske modulopbyggede beredskab er blevet styrket under den nuværende politiske aftale om redningsberedskabet. Særligt efterspørges de danske lejr-moduler (basecamp) samt IT- og kommunikationsmodulerne. Modulerne har i 2009 udviklet sig til et dansk og nordisk speciale, som efterspørges af både FN og EU som støtte til deres krise- og koordinationsekspertes. Inden for rammerne af International Humanitarian Partnership (IHP) (ihp.nu) foregår løbende forbedringer og udvikling af modulerne. Et nyt koncept »base camp light« (en mini-udgave af en basecamp) er således med succes blevet anvendt på Sumatra i 2009 og i Chile i marts 2010. Modulet blev ligeledes fremvist på EU-Kommissionens store konferenceudstilling »Civil Protection Forum« i november 2009 med det formål at gøre de danske erfaringer tilgængelige for andre lande, som bl.a. deltager i EU's civilbeskyttelsesordning.
- Danmark har siden 2005 støttet opbygningen af beredskabet i en række lande på Balkan som en del af Forsvarets Internationale Sikkerhedssamarbejde (SIKSAM). Projekterne tjener til at styrke de demokratiske strukturer i partnerlandene og til at engagere de pågældende lande i et konstruktivt regionalt samarbejde på tværs af tidligere skel. SIKSAM-aktiviteterne har i 2009 omfattet donationer af beredskabsmateriel, etablering af et operations- og kommunikationscenter i Sarajevo (1-1-2 central) samt afholdelse af beredskabskurser og -seminarer med deltagelse fra flere lande på Balkan. I 2010 og de følgende år vil det danske analyse- og beslutningsstøttesystem ARGOS¹ til beregning af spredning af nukleare, kemiske og biologiske udslip blive implementeret i fire lande (Serbien, Bosnien-Herzegovina, Montenegro og Makedonien), og uddannelsesaktiviteterne vil blive videreført med vægt på at fremme samarbejdet mellem landene. Fra 2010 vil aktiviteterne på Balkan gradvist blive reduceret, og mulighederne for at overføre erfaringerne fra Balkan til andre regioner vil blive vurderet.

¹ ARGOS: Accident Reporting and Guiding Operational System.

8. CBRN-OMRÅDET

Regeringen vil udbygge og videreudvikle beredskabet mod CBRN-hændelser (kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare hændelser).

- Som led i opfølgningen på den politiske aftale om redningsberedskabet er et fælles civil-militært CBRN-institut etableret, der skal have ansvaret for at udbygge og videreudvikle CBRN-området i relation til nuværende og fremtidige terrorrelaterede trusler til støtte for bl.a. politi, forsvar, sundheds- og redningsberedskab.
- Instituttets overordnede mål er at styrke udviklingen af det samlede beredskabs indsats i forbindelse med kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare hændelser. Etableringen af instituttet har bl.a. til formål at bidrage til at skabe helhedssyn, hvor kapaciteter, organisation og planlægning til stadighed er tilpasset det nationale trusselsbillede og risikovurdering. Instituttet skal således blandt andet koordinere og videreudvikle det danske CBRN-beredskab i tæt samarbejde med de eksisterende specialberedskaber, politiet, forsvaret med flere. Etablering af instituttet påbegyndtes i 2009, og instituttet forventes i fuld drift i løbet af 2010.
- Som led i styrkelsen af det nationale, nukleare måleberedskab har Beredskabsstyrelsen indgået en rammeaftale med en privat leverandør vedrørende samarbejdet om ekspertbistand til det danske måleberedskab. Endvidere er der indkøbt nyt flybårent måleudstyr samt idriftsat to nye målebiler med avanceret måleudstyr.
 - Med den politiske aftale om redningsberedskabet (2007-2010) blev det endvidere besluttet, at det nukleare beredskab (atomberedskabet) på Færøerne og i Grønland skulle styrkes. Styrkelsen af det nukleare beredskab på Færøerne blev påbegyndt i 2008, og Beredskabsstyrelsen har ved udgangen af 2009 færdigetableret det nukleare beredskab på Færøerne. Et beredskab, der omfatter etablering af et måleberedskab (håndholdt, mobilt og en fast målestation), et analyse- og beslutningsstøttesystem benævnt ARGOS, nødvendig uddannelse i systemerne og udstyret samt råd-

givning mht. udarbejdelse af en færøsk nuklear beredskabsplan.

Ejerskabet til det leverede måleudstyr mv. er som forudsat i den politiske aftale overdraget fra Beredskabsstyrelsen til de færøske myndigheder, og der er indgået en aftale med de færøske myndigheder om samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen og Fiskeri- og Havmiljøministeriet på Færøerne (Tilbúgvingarstovnur Færoya) på det nukleare område. Formålet med samarbejdsaftalen er at styrke, fastholde og udvikle det nukleare beredskab på Færøerne.

- Etablering af det nukleare beredskab i Grønland er planlagt til gennemførelse i 2009-2010. Beredskabsstyrelsen har etableret en projektgruppe i Grønland med deltagelse af bl.a. det grønlandske selvstyre og politiembedet i Grønland. Beredskabsstyrelsen har besigtiget steder for opstilling af faste målestationer og igangsat indkøb af måleudstyr. Måleudstyret forventes leveret og opstillet i Grønland i 2. halvår 2010.
- Det svenske EU-formandskabs fokus på CBRN-området resulterede i 2009 i en ambitiøs EU-handlingsplan på området. Planen omfatter over 100 konkrete forslag vedrørende bl.a. risikoanalyse, sikkerhed omkring CBRN-materiel, forbedring af detektionsystemer og styrkelse af vidensdeling på CBRN-området. I februar 2010 nedsatte EU-Kommissionen således en CBRN Advisory Group og en række undergrupper bestående af EU's medlemsstater m.fl., der skal bistå Kommissionen med at implementere EU's CBRN-handlingsplan. I nordisk regi er CBRN-området til lige et af de igangsatte initiativer indeholdt i Haga-erklæringen.

Hermed slutter redegørelsen.
